

CLASS ACTION LAWSUIT

การดำเนินคดีแบบกลุ่มภาคปฏิบัติ

โดย ทค.จิณณะ แยม่อ่วม

ภาพรวมของการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

1

ความเข้าใจพื้นฐานของการดำเนินคดีแบบกลุ่ม
และประเภทคดีแบบกลุ่ม

2

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3

การสอบข้อเท็จจริง การเตรียมข้อมูล/พยานหลักฐาน เพื่อการดำเนินคดี
แบบกลุ่ม

4

การร่างฟ้องและร่างคำร้องในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ภาพรวมของการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

5

การไต่สวนคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

6

การไต่สวนคดีแบบกลุ่ม

7

การสืบพยาน/การต่อสู้คดี ในคดีแบบกลุ่ม

8

คำพิพากษา / สัญญาประนีประนอมยอมความ ในคดีแบบกลุ่ม

9

การบังคับคดี ในคดีแบบกลุ่ม

ความเข้าใจพื้นฐานของการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

► พิจารณาได้จาก เหตุผลในการตรากฎหมาย

“โดยที่การดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นกระบวนการดำเนินคดีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถคุ้มครองผู้เสียหายจำนวนมากได้ในการดำเนินคดีเพียงครั้งเดียว และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายที่ไม่มีความสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาความเสียหายด้วยตนเองได้ หรือผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจำนวนเพียงเล็กน้อย เช่น คดีที่ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย การดำเนินคดีแบบกลุ่มจึงเป็นมาตรการที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และยังช่วยหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการฟ้องคดีและป้องกันความขัดแย้งกันของคำพิพากษา ตลอดจนเป็นมาตรการในการลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง”

ประเภทคดีแบบกลุ่ม

คดีละเมิด เช่น เหตุการณ์ท่อแก๊สระเบิด เหตุการณ์ไฟไหม้ รถโดยสารเกิดอุบัติเหตุ ฯลฯ

คดีผิดสัญญา เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญารับประกันสินค้า ฯลฯ

คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค แรงงาน หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การแข่งขันทางการค้า

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ▶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 222/1 ถึง 222/49
- ▶ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม พ.ศ.2559
- ▶ กฎหมายอื่นตามประเภทคดี เช่น คดีผู้บริโภค คดีสิ่งแวดล้อม คดีหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คดีแข่งขันทางการค้า ฯลฯ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 222/1 ถึง 222/49

แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2558 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เมื่อ 7 เมษายน 2558 บังคับใช้เมื่อพ้น 240 วัน = บังคับใช้เมื่อประมาณวันที่
4 ธันวาคม 2558 นับถึงปัจจุบัน (18 ก.ค.65) เป็นเวลาเกือบ 7 ปี แล้ว

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการดำเนินคดีแบบกลุ่ม พ.ศ.2559

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2559 บังคับใช้ในวันถัดไป
คือ 1 เมษายน 2559 นับถึงปัจจุบัน (18 ก.ค.65) เป็นเวลากว่า 6 ปี แล้ว

การสอบข้อเท็จจริง การเตรียมข้อมูล/พยานหลักฐาน เพื่อการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ ควรสอบข้อเท็จจริง เตรียมข้อมูล/พยานหลักฐาน ดังนี้
 - ▶ สอบข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบว่าคดีที่เกิดเป็นคดีประเภทใด มีกฎหมายใดที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำมาปรับใช้ มีองค์ประกอบครบถ้วนเพียงพอที่จะดำเนินคดีแบบกลุ่มหรือไม่ จำนวนผู้เสียหายมีจำนวนมากหรือไม่ ผู้เสียหายมีการจำแนกหรือนิยามได้เป็นหมวดหมู่เดียวกันหรือไม่
 - ▶ มีข้อมูลหรือหลักฐานใดที่เพียงพอต่อการดำเนินคดีหรือไม่ และสามารถหมายเรียกพยานเอกสาร/พยานบุคคลได้จากที่ใดได้บ้าง
 - ▶ สอบความต้องการของโจทก์นำฟ้อง ครอบคลุมและคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมได้หรือไม่ เพียงใด
 - ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องมีคุณสมบัติครบถ้วน/ไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย
 - ▶ วางแผนการดำเนินคดีร่วมกับโจทก์นำฟ้อง/ทีมงานผู้เสียหาย(สมาชิกกลุ่ม)
 - ▶ กำหนดแผนสำรองกรณีเกิดเหตุบางอย่างที่อาจทำให้คดีล่าช้า เช่น โจทก์ถอนฟ้อง ฯ
 - ▶ กำหนดขอบเขตการทำงาน ระยะเวลา การประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี จัดทำประวัติและประสบการณ์ด้านคดีของทนายความผู้รับผิดชอบคดีไว้เพื่อนำเสนอต่อศาล

การร่างฟ้องและร่างคำร้องในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ คำฟ้อง (มาตรา 222/10 , ข้อกำหนดฯ ข้อ 8)
 - ▶ ทำเป็นหนังสือและแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาคำขอบังคับ รวมทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์
 - ▶ บรรยายกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเดียวกับโจทก์ด้วย และในกรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน
คำขอบังคับของกลุ่มบุคคลต้องระบุหลักการและวิธีการคำนวณเพื่อชำระเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มเท่าที่จะระบุได้
 - ▶ บรรยายฟ้องให้ครบองค์ประกอบตามกฎหมายเหมือนคดีทั่วไป
 - ▶ กำหนดทุนทรัพย์ฟ้องเฉพาะโจทก์ผู้นำฟ้อง
 - ▶ ส่วนของความเสียหาย บรรยายฟ้องเฉพาะความเสียหายของโจทก์ผู้นำฟ้อง แต่ให้บรรยายฟ้องเรื่องกลุ่มบุคคล
และสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้ศาลทราบว่าโจทก์อยู่ในกลุ่มบุคคลใด และประสงค์จะให้คดีมีผลถึงสมาชิกกลุ่มใดบ้าง

การร่างฟ้องและร่างคำร้องในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ คำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่ม (มาตรา 222/12 ประกอบกับ 222/12 , ข้อกำหนดฯ ข้อ 7-9)
 - คำร้องฯจะต้องแนบไปพร้อมกับคำฟ้อง โดยจะต้องแสดงเหตุตามสมควรที่ศาลจะอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม และเข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาตามมาตรา 222/12 ประกอบกับ 222/10
- ▶ คำร้องควรบรรยายให้ครบหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้
 - (1) สภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ และข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาของโจทก์และของกลุ่มบุคคล มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 222/10
 - (2) โจทก์ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะที่เหมือนกันของกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้รู้ได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลใด
 - (3) กลุ่มบุคคลมีสมาชิกกลุ่มจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญจะทำให้เกิดความยุ่งยากและไม่สะดวก
 - (4) การดำเนินคดีแบบกลุ่มจะเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินคดีอย่างคดีสามัญ
 - (5) โจทก์ได้แสดงให้เห็นว่าโจทก์เป็นสมาชิกกลุ่มที่มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่ม ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ถ้ามี และโจทก์รวมทั้งทนายความที่โจทก์เสนอให้เป็นทนายความของกลุ่มสามารถดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอและเป็นธรรม

การไต่สวนคำร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม

▶ การสืบพยานในชั้นไต่สวนคำร้อง

ในการไต่สวนคำร้อง ควรเปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสนำเสนอพยานหลักฐานตามสมควร การปิดกั้นการนำเสนอพยานหลักฐานในชั้นไต่สวน อาจเป็นเหตุให้ศาลอุทธรณ์ย้อนสำนวนให้กลับมาพิจารณาใหม่ ซึ่งจะยิ่งทำให้เสียเวลาไปนานกว่าที่ควรจะเป็น มีคดีตัวอย่าง คดีของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เลขดำที่ พ.1426/2561 ซึ่งคดีดังกล่าวศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม ต่อมาศาลอุทธรณ์มีคำสั่งย้อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นรับฟังพยานหลักฐานของจำเลยใหม่

▶ ควรกำหนดขอบเขตในการไต่สวน

การพิจารณาคำร้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 222/12 มีเพียง 5 ข้อ เท่านั้น ไม่ควรสืบพยานเกินไปกว่านั้น จะทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ เช่น ไม่ควรสืบลงเนื้อหาของคำฟ้อง เพราะจะยิ่งทำให้ต่างฝ่ายต่างโต้เถียงนำพยานสืบหักล้างต่อกัน ทั้งๆที่ยังไม่ถึงขั้นสืบพยานพิจารณาในเนื้อหาคำฟ้อง

▶ ไม่ควรกำหนดพยานเกินขอบเขตของการพิจารณาคดีแบบกลุ่ม

พยานที่จะนำสืบควรอยู่ในหลักเกณฑ์ตามมาตรา 222/12 ซึ่งตามหลักความเป็นจริงแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องใช้พยานบุคคลเข้าสืบเยอะ หากเป็นพยานชุดเดียวกัน และหากมีพยานเอกสารที่ยืนยันข้อเท็จจริงหรือจำนวนสมาชิกจำนวนมากอยู่แล้ว ก็ใช้พยานเอกสารเป็นหลัก เพราะพยานหลักฐานมีความน่าเชื่อถือกว่าพยานบุคคล เช่น ข้อมูลจากกรมขนส่ง ในเรื่องผู้เสียหายเปลี่ยนรถยนต์มาแล้วจำนวนมาก เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มแล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้ทนายโจทก์จัดทำเอกสารประวัติและประสบการณ์การทำงานของทนายความผู้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม พร้อมด้วยการประมาณการระยะเวลาการทำงาน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ในส่วนของโจทก์ ศาลจะมีคำสั่งให้โจทก์วางเงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งศาลจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร แต่ละคดีมีค่าใช้จ่ายไม่เท่ากัน ซึ่งจะใช้เป็นคำสั่งคำบอกกล่าว ค่าประกาศหนังสือพิมพ์ ค่าใช้จ่ายอื่นๆในคดี ฯ

นัดพร้อม

- ▶ หลังจากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีกลุ่ม ก่อนจะมีการนัดสืบพยานศาลจะนัดพร้อมเพื่อไต่ถาม (222/20(1) / ตรวจพยาน(222/20(2) / ชี้แจงสถาน (222/20(3)

การใกล้เคียงคดีแบบกลุ่ม

1. การใกล้เคียงในคดีแบบกลุ่ม แตกต่างจากคดีทั่วไป เนื่องจากเป็นคดีที่รักษาประโยชน์ส่วนรวม ศาลจึงมีบทบาทเข้ามาควบคุมการทำสัญญา ยอมฯแบบกลุ่ม โดยพิจารณาว่าจะต้องเป็นประโยชน์กับส่วนรวมด้วย

2. หากคู่ความตกลงกันได้ แต่ศาลไม่อนุญาต ก็ไม่สามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความแบบกลุ่มได้

3. การเจรจาจึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ที่สมาชิกกลุ่มไม่เสียเปรียบหรือเสียประโยชน์เกินไป

4. หากศาลอนุญาตให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ จะต้องประกาศให้สมาชิกทราบด้วย และสมาชิกที่ไม่เห็นด้วย มีสิทธิขอยกออกจากกลุ่มเพื่อไม่ให้มีผลผูกพันตามสัญญายอมฯ และสามารถใช้สิทธิฟ้องได้เองต่อไป

การตรวจพยาน

- ▶ ในวันนัดพร้อมเพื่อตรวจพยาน พยานหลักฐานของคู่ความที่จะนำสืบนั้นต้องพร้อมทั้งหมดแล้ว นั้นหมายถึง ทั้งบัญชีพยาน พยานบุคคล พยานเอกสารที่มีอยู่ในครอบครอง พยานเอกสารที่ต้องมีคำสั่งเรียก ต้องดำเนินการให้เสร็จและมีเอกสารพร้อมตรวจในวันตรวจพยาน
- ▶ หากไม่พร้อมศาลอาจมีคำสั่งเลื่อนนัดพร้อมได้ตามที่เห็นสมควร
- ▶ ถ้าคู่ความไม่ดำเนินการยื่นพยานหลักฐานเข้ามาในคดีให้พร้อมในวันนัดพร้อม ศาลอาจมีคำสั่งไม่ให้นำพยานเข้าสืบ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมซึ่งพยานหลักฐานนั้นเกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญแห่งคดี (222/20 (2) วรศ 2,3,4)

การสืบพยาน/การต่อสู้คดี ในคดีแบบกลุ่ม

- ▶ การสืบพยาน/การต่อสู้คดี ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการสืบพยานในคดีฟ้องเดี่ยวทั่วไป การกำหนดพยานในการเข้าสืบก็ใช้เฉพาะพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ข้อกล่าวอ้างในส่วนของผู้ฟ้องเท่านั้น
- ▶ ถ้าเป็นคดีผู้บริโภค ถ้ามีประเด็นข้อพิพาทที่ต้องพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบ การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า การให้บริการ หรือการดำเนินการใด ๆ ซึ่งศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่ในความรู้เห็นโดยเฉพาะของผู้ประกอบธุรกิจ ภาระการพิสูจน์ในประเด็นดังกล่าวจะตกอยู่กับคู่ความฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจ(วิ.ผบ. 29)
- ▶ การดำเนินคดีแบบกลุ่ม / คดีผู้บริโภค ศาลมีอำนาจในลักษณะของระบบไต่สวนหลายประการ ศาลมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้เอง เรียกเอกสารจากบุคคลใดๆ ที่ศาลเห็นสมควรได้เอง ศาลแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญได้เอง(ป.วิ.แพ่ง 222/23, ข้อกำหนดฯ ข้อ 13, วิ.ผบ. 33 + 36) การถามความต้องการขออนุญาตศาลถาม (วิ.ผบ. 34)

คำพิพากษา / สัญญาประนีประนอมยอมความ ในคดีแบบกลุ่ม

- ▶ คำพิพากษา เกิดได้ 2 กรณี เหมือนคดีทั่วไป
 - ▶ พิพากษาตามเนื้อหาแห่งคดีที่มีการพิจารณาจนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณา มี แพ้/ชนะ ตามปกติ ซึ่งในคดีแบบกลุ่มศาลจะพิพากษาเป็น หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณค่าเสียหายที่สามารถนำไปบังคับใช้ได้กับสมาชิกกลุ่มทุกคน
 - ▶ พิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งเป็นการที่คู่ความตกลงกัน และไม่ขัดต่อกฎหมาย เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งศาลได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์และอนุญาตให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความแบบกลุ่มได้

การอุทธรณ์-ฎีกา

การฎีกา

- คำสั่งคำร้องศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด ต้องห้ามฎีกา
- ฎีกาคำพิพากษาในเนื้อหาแห่งคดี ใช้หลัก วิ.แพ่งตามปกติ

การอุทธรณ์

- อุทธรณ์คำสั่งคำร้องฯ ต้องอุทธรณ์ ภายใน 7 วัน นับแต่ศาลมีคำสั่ง คำสั่งอุทธรณ์คำร้องฯของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด (222/12 วรรค 3)
- อุทธรณ์คำพิพากษาในเนื้อหาแห่งคดี ใช้หลัก วิ.แพ่งตามปกติ

การบังคับคดี ในคดีแบบกลุ่ม

- ▶ ขณะนี้ในยังไม่มี การบังคับคดีในคดีแบบกลุ่ม

ปัจจัยของการแพ้ชนะในคดีแบบกลุ่ม

ปัจจัยจากตัวโจทก์ผู้นำฟ้อง

- ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย สามารถดำเนินคดีเพื่อการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลได้อย่างเพียงพอ 222/12(5)
- ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องต้องได้สิทธิมาโดยสุจริต ข้อกำหนดฯข้อ 7 (อาจมีผลถึงเรื่องอำนาจฟ้อง)
- ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องต้องเป็นผู้ตั้งใจทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
- ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องควรมีกำลังทุนทรัพย์ที่เพียงพอในการวางค่าใช้จ่ายตามคำสั่งศาล
- ▶ โจทก์ผู้นำฟ้องต้องเสียสละเวลาและทำงานร่วมกับทนายความของกลุ่ม

ปัจจัยของการแพ้ชนะในคดีแบบกลุ่ม

ปัจจัยจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแห่งคดี

- ▶ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคดี ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยหลักของการแพ้ชนะ เพราะคดีส่วนใหญ่แพ้ชนะกันด้วยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่เป็นเนื้อหาแห่งคดี มีส่วนน้อยที่แพ้ชนะกันด้วยเทคนิคทางกฎหมาย

ปัจจัยจากต้นทุนความ

- ▶ ทุนความในคดีกลุ่มก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ จะต้องมีความเข้าใจในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม และมีความรอบคอบในการพิจารณา จะต้องใช้เวลาทำงานมากกว่าคดีอื่นๆ ใช้กำลังคนมากกว่าคดีอื่นๆ ทั้งส่วนที่เป็นทีมทนายหรือทีมงานผู้ช่วยทนาย เพื่อให้งานคดีกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น ต้องมีเงินทุนสำรองเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตั้งแต่ต้นจนจบ
- ▶ ควรมีประสบการณ์ดำเนินคดีพอสมควร มีความรับผิดชอบ มีการวางแผน มีการประสานการทำงานระหว่างโจทก์และทนายความรวมถึงสมาชิกกลุ่มด้วย

ตัวอย่างคดีแบบกลุ่ม

- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค รถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค รถยนต์ยี่ห้อมาสด้า รุ่น Mazda 2 Diesel (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค รถยนต์ยี่ห้อมาสด้า รุ่น CX-5 Diesel (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค หมู่บ้านบาหลี บีช (ศาลจังหวัดสมุทรปราการ)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค คอนโด รอยัล ฮิลล์ (ศาลจังหวัดพัตยา)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค หุ้นกู้ EARTH ครั้งที่ 1/2558 รวมมูลค่าทั้งหมด 1,500 ล้านบาท (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)
- ▶ คดีกลุ่มผู้บริโภค หุ้นกู้ EARTH ครั้งที่ 1/2560 รวมมูลค่าทั้งหมด 4,000 ล้านบาท (ศาลแพ่งกรุงเทพใต้)
- ▶ คดีกลุ่มแรงงาน ลูกจ้างถูกเลิกจ้างเพราะเลิกบริษัทโดยไม่จ่ายค่าชดเชย (ศาลแรงงานภาค 5)

ตัวอย่างคำร้องดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ ตัวอย่างคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวหมู่บ้านจัดสรร
 - ▶ คดีเกี่ยวกับการสร้างสาธารณูปโภคที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ ไม่เป็นไปตามโฆษณา (เอกสารแนบ 1)
- ▶ ตัวอย่างคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวคอนโด
 - ▶ คดีเกี่ยวกับการสร้างทรัพย์สินที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ ไม่เป็นไปตามโฆษณา (เอกสารแนบ 2)
- ▶ ตัวอย่างคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับรถยนต์
 - ▶ คดีเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า การรับประกันสินค้า (เอกสารแนบ 3-4)
- ▶ ตัวอย่างคำร้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับหลักทรัพย์
 - ▶ คดีตราสารหนี้ประเภท หุ้นกู้ เป็นทั้งคดีที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์และคดีผู้บริโภค (เอกสารแนบ 5-6)

ตัวอย่างคำฟ้องคดีแบบกลุ่ม

- ▶ ตัวอย่างคำฟ้องขอดำเนินคดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับหลักทรัพย์
 - ▶ คดีตราสารหนี้ประเภท หุ้นกู้ เป็นทั้งคดีที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์และคดีผู้บริโภค (เอกสารแนบ 7-8)

ตัวอย่างคำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์

- ▶ ตัวอย่างคำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์คดีแบบกลุ่มเกี่ยวหมู่บ้านจัดสรร
 - ▶ คดีเกี่ยวกับการสร้างสาธารณูปโภคที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ ไม่เป็นไปตามโฆษณา(เอกสารแนบ 9)
- ▶ ตัวอย่างคำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์คดีแบบกลุ่มเกี่ยวคอนโด
 - ▶ คดีเกี่ยวกับการสร้างทรัพย์สินที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ ไม่เป็นไปตามโฆษณา(เอกสารแนบ 10)
- ▶ ตัวอย่างคำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์คดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับรถยนต์
 - ▶ คดีเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า การรับประกันสินค้า (เอกสารแนบ 11-12)
- ▶ ตัวอย่างคำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์คดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับหลักทรัพย์
 - ▶ คดีตราสารหนี้ประเภท หุ้นกู้ เป็นทั้งคดีที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์และคดีผู้บริโภค (เอกสารแนบ 13-14)

ตัวอย่างสัญญาประนีประนอมยอมความแบบกลุ่ม

- ▶ ตัวอย่างสัญญาประนีประนอมยอมความคดีแบบกลุ่มเกี่ยวหมู่บ้านจัดสรร
 - ▶ คดีเกี่ยวกับการสร้างสาธารณูปโภคที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ไม่เป็นไปตามโฆษณา(เอกสารแนบ 15)
 - ▶ คำบอกกล่าว/ประกาศหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ(เอกสารแนบ 16)

ตัวอย่างคำพิพากษาคดีแบบกลุ่ม

- ▶ ตัวอย่างคำพิพากษาคดีแบบกลุ่มเกี่ยวกับรถยนต์
 - ▶ คดีเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องของสินค้า การรับประกันสินค้า (เอกสารแนบ 17)
 - ▶ คดีเกี่ยวกับคอนโดการสร้างทรัพย์สินที่ไม่ได้มาตรฐาน/ไม่เสร็จสมบูรณ์/ไม่เป็นไปตามโฆษณา(เอกสารแนบ 18)

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรทางกฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจ

- ▶ ศาล- คดีส่วนใหญ่ที่พบ ศาลจะพูดเสมอว่าเป็นกฎหมายใหม่ ยังไม่ค่อยพร้อมๆ ซึ่งจริงๆ แล้วกฎหมายประกาศใช้มากกว่า 5 ปี แล้ว
- ▶ เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม- มีกฎหมายกำหนด แต่ปัจจุบันยังไม่มีโดยเฉพาะ ส่วนใหญ่ใช้เจ้าพนักงานคดีผู้บริโภคหรือนิติกรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งยังไม่มีความรู้อย่างเพียงพอ
- ▶ ทนายความ-ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม และเมื่อเห็นว่าการดำเนินคดีแบบกลุ่มที่ผ่านๆ มาล่าช้า และได้ค่าตอบแทนไม่ต่างหรือน้อยกว่าคดีธรรมดาทั่วไปจึงไม่สนใจทำคดีแบบกลุ่ม เนื่องจากมีปัญหามาก เสียเวลามาก ใช้บุคลากรมาก จนเสียเวลาทำคดีหลักคดีอื่นๆ
- ▶ บุคลากรทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หากขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม จะยิ่งทำให้คดีแบบกลุ่มช้ากว่าคดีทั่วไป และจะกลายเป็นไม่อยากทำคดีแบบกลุ่ม เพราะกลัวทำผิดกระบวนการฯ ซึ่งทุกภาคส่วนควรมีการอบรมให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติอย่างจริงจัง เนื่องจากความจริงแล้วคดีกลุ่มมีมากในสังคมปัจจุบัน แต่คนเข้าใจมีน้อย จึงหันไปใช้วิธีการฟ้องคดีธรรมดา ซึ่งทำให้จำนวนคดีและงานพิจารณาคดีของศาลมากขึ้นเรื่อยๆ สิ้นเปลืองงบประมาณ ค่าใช้จ่าย เวลา ของศาลและบุคลากรของศาล

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม

- ▶ เป็นภาระโดยเฉพาะโจทก์ผู้นำฟ้อง เมื่อศาลสั่งให้วางเงินค่าใช้จ่าย ฯ ซึ่งบางครั้งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก

ปัญหาเรื่องการติดต่อประสานงานกับสมาชิกกลุ่ม

- ▶ การติดต่อประสานงานกับสมาชิกกลุ่มเป็นเรื่องสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะต้องคอยอัปเดตความคืบหน้าของคดีอยู่เรื่อยๆ เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนมีเงื่อนเวลามาเกี่ยวข้อง เช่น เรื่องของการออกจากกลุ่มเมื่อศาลสั่งรับเป็นคดีกลุ่ม หรือออกจากกลุ่มในชั้นประนีประนอมยอมความ หรือชั้นขอรับชำระหนี้ที่มีเงื่อนเวลากำหนดไว้ ฯ

ปัญหาเรื่องเงินรางวัลทนาย

- ▶ กฎหมายกำหนดเงินรางวัลฯ สูงสุดถึง 30% แต่ในทางปฏิบัติ ศาลกำหนดให้เงินรางวัลไม่ถึง 5% ซึ่งไม่สร้างแรงจูงใจให้ทนายอย่างมาทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ดาวโหลดเอกสารได้ที่นี่

